Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 16 (279) Fredagen den 21 april 1893. 6:te årg.

Prenumerationspris pr år:	Byrå:	Redaktör och utgifvare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun med Modetidning och kolorerade planscher ..... kr. 9: — Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50 Idun ensam ..... » 5: —	Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets hus.) Prenumeration sker å alla postanstalter i riket.	FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.	hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar)	35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjadt tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Hildegard Werner.

Hildegard Werner, hvars bild i dag införlifvas med Iduns galleri af framstående kvinnor, föddes 1834 å Skeppsholmen i Stockholm. Redan som barn gaf hon prof på den outtröttliga ihärdighet, det okufliga kunskapsbegär ooh den rastlösa arbetsförmåga, som lagt grunden till hennes senare vunna framgångar. Sedan fadern, häradshöfdingen J. P. Werner, och modern, född Schoerling, aflidit, flyttade den unga Hildegard till släktingar i Norrtelje. Här skulle hon uppfostras för en husmoders stilla, allvarliga plikter, men denna uppgift öfverensstämde icke med den unga flickans lifliga sinne. Hon längtade ifrigt tillbaka till hufvudstaden för att komma i tillfälle att därstädes utbilda sin musikaliska talang, som redan tidigt väckt uppmärksamhet. Om någon tid fick hon denna sin önskan uppfylld, och nu följde ett par år af trägna och framgångsrika studier vid Musikaliska akademien, särskildt för den utmärkte pianoläraren van Boom. Efter slutade studier utöfvade fröken Werner under flere år med utmärkt nit och

skicklighet en ganska omfattande verksamhet såsom musiklärarinna i Stockholm. Under denna tid uppträdde hon tillika såsom pianist på den bekante Gustaf Sotters konserter. Emellertid vaknade hos henne längtan efter en mera självständig och vidsträckt verksamhet än som stod henne till buds i vårt land, och hösten 1871 satte hon i verket sitt redan länge förberedda beslut att öfverflytta till England, där hon i Newcastle-on-Tyne erbjudits en förmånlig plats såsom musiklärarinna.

Den kraft och talang, den unga svenskan utöfvade på sitt nya arbetsfält, kunde dock ej rädda henne för talrika intriger från yrkesafunden, som genom hennes egenskap af utländska i detta fall till ytterlighet stegrades. Hildegard Werner bestod likväl detta eldprof, och försöken att störta henne slutade med, att hennes vedersakare nödgades rymma fältet. Sedan denna tid har hennes anseende år för år allt mera stadgats inom Englands musikkretsar. För att ytterligare förkofra sig i pianospelning har fröken Werner företagit flere re-

Brinn, min ande, brinn blott klar
Som en evig offerlåga,
Och du skall en gång få svar
På ditt tvifvels tysta fråga.

Stig, blott stig med mod och fröjd
Öfver djupets strömmar alla,
Och du hinna skall en höjd,
Där hvart täckelse skall falla.

L. von Kræmer.

sor till Paris och där studerat för den bekante pianisten Leonard med flere. Samtidigt började hon med allvar att studera violinspelning för den berömde Henry Ravina och grundade år 1875 i Newcastle en kvinnlig orkester, benämd »The mignon string orchestra», hvars medlemmar utgöras af stadens förnämligaste kretsar, och som anföres af henne själf. Denna orkester, ensam i sitt slag i England, har väckt synnerlig uppmärksamhet, äfven utom Newcastle, och uppträdt på talrika konserter. Bland sina yngre elever har fröken Werner äfven bildat en s. k. »Kinder orchestra», som likaledes flere gånger under lifligt bifall låtit höra sig på konserter. För några år sedan började hon dessutom anordna mycket besökta populära soaréer för kammarmusik och har därjämte med framgång spelat på talrika konserter i olika städer i England. Det är dock icke blott såsom exekverande konstnärinna, Hildegard Werner gjort sig ett namn, utan hon har äfven genom flere af henne komponerade pianostycken och sånger fäst uppmärksamheten vid sig både i England och Belgien.

Vid sidan af denna omfattande musikaliska verksamhet, som tyckes böra till fullo upptaga en kvinnas krafter, har fröken Werner flitigt ägnat sig åt det journalistiska facket. Många äro de värderika literära bidrag, som af henne hafva lämnats till både engelska och svenska tidningar. Redan år 1871 fick hon anställning såsom musikkorrespondent i den ansedda londontidningen »The musical standard». I denna tidning, liksom äfven i »Musical News», har fröken Werner med entusiasm och sakkunskap skrifvit om skandinaviska musikförhållanden och härigenom i icke ringa grad bidragit att göra svensk tonkonst erkänd i England. För den förra af sistnämnda båda tidningar har hon äfven öfversatt flere af de högtidstal, som konung Oscar II höll i musikaliska akademien under sitt nioåriga presidium därstädes. Till dessa öfversättningar, som rönt mycket och välförtjänt erkännande, har fröken Werner särskildt bemyndigats af den höge författaren. Som ett erkännande af hennes litterära verksamhet valdes hon 1892 till medlem af »The royal chartered institute of journalists» i London, en heder, som förut ej vederfarits någon kvinna i norra England.

Just som vi nedlämna denna artikel till tryckning, ingår till oss underrättelsen om en ny litterär utmärkelse, som kommmit vår landsmaninna till del, i det hon nämligen af den stora musiktidningen »The musical Times» anställts som korrespondent öfver svensk och norsk musik.

Ofvanstående korta data ur Hildegard Werners verksamma lif gifva vid handen, att hon i sitt nya hemland intager en framskjuten plats, och att hon förstått att därstädes göra det svenska namnet aktadt. Att hon lyckats härmed just i England, detta affärsland par préférence, visar bättre än ord hennes begåfning, energi, praktiska förstånd och, icke minst, hennes förmåga att vinna människor. Ty det är sannerligen ingen lätt sak att i det stolta och mäktiga England väcka intresse för vår nordiska tonkonst, hvilken, fritt uppväxt i vårt fattiga, undanskymda land under dess långa, bistra vintrar och ljusa sommarnätter, vid furors sång och bäckars brus, bland troll och elfvor, för britten öppnar en ny, lyrisk värld. Också skulle fröken Werner knappt lyckats genomföra sina planer utan mäktiga beskyddare, och sådana har hon äfven vunnit i mr William Dickson och lord William Armstrong, bägge kända i Sverige och framstående ifrare af musik. Ett icke ringa inflytande på hennes utbildning har likaledes utöfvats af hennes bekantskap med Jenny Lind och andra utmärkta artister.

Det är i sanning ingen ringa lifsuppgift, Hildegard Werner satt sig före, och hvarje svensk måste känna sig tacksam för den heder hon redan gjort vårt land och önska henne all möjlig framgång i hennes sträfvande, på det att hon framdeles som hittills måtte föra Sveriges runor med den äran.

Ett samtal.

Af Tant Ann.

Sättet, på hvilket herrn i huset stängde tamburdörren, då han kom hem till middagen, underrättade hela familjen om, att i dag var en sådan olycklig dag, då han ej var »vid humör». Hans hustru hörde det och genomgick ännu en gång matsedeln i tankarna. Jungfru Fina hörde det ut i köket, och mönstergildt varsamt handterade hon sina spisringar och grytlock. Felix strök luggen ur pannan, och hunden Tip kröp med släpande svans under soffan. Alla kände gången af husbondens dåliga lynne. Snäll och vänlig var han i allmänhet, men när något förmått förarga honom, då var han icke god. Han var naturligtvis allt för belefvad för att visa detta för någon utomhus, han sparde det till de hemmavarande, och minsta lilla anledning kom stormen att bryta lös. När den gått öfver, blef han fort god igen, men fastän alla önskade komma därhän, räddes litet hvar för att blifva åskledare.

Middagen släpade sig fram under tryckande tystnad. Herrn plockade benen ur gäddan och såg därvid så bistert på den arma Fina, som om han i sitt hjärta anklagade henne för att hafva fördubblat fiskskelettet. I djupa tankar, som han var, satte han pepparroten under Felix' näsa. Felix kände tårarna nalkas och telegraferade bönfallande till mamma, hvarifrån han fick undsättning.

Middagen led mot sitt slut, då Tip, som af tystnaden somnat bort från alla bekymmer, började drömma och drömde så lifligt, att han gnällde och skällde för sig själf under soffan. Hans drömmar störtdes af ett häftigt: kör ut hunden. Stackars Tip smög sig ut, lämnande efter sig åt de öfriga att mottaga det åskväder hans oskyldiga drömmar satt i gång, och hvarvid hvar och en fick sin del.

Hans hustru hade under de femton år de lefvat tillsammans vant sig vid mannens lynne, och från de första åren, då hvarje utbrott från hans sida gjort henne ledsen och olycklig för en hel dag, hade hon så småningom lärt sig att taga emot, hvad han behagade säga, allt för den kära husfridens skull. Men i dag för första gången på många år såg mannen, hur det glänste till i hennes öga: hon reste sig hastigt från bordet och gick in till sig.

Eftermiddagen gled långsamt fram. Herrn satt i sitt rum, tuggande på en cigarr med den halftömda kaffekoppen bredvid sig. Egentligen brukade detta vara den angenämaste stunden på dagen, då man slog sig ned i hans rum och pratade om hvarjehanda. Reaktionen började småningom infinna sig, och en förebrående röst inom honom sade, att han egentligen varit oresonligt häftig nyss, men han tystade ned den med den ursäkten att allt också under dagens lopp förenat sig för att förarga honom.

Under en halftimme eller så genomgick han ännu en gång dagens missöden. Hur han kommit för sent till sitt arbetsrum, där hans förman frågat efter honom, hur arbetet hopat sig efter helgdagarna, hur ovanligt förståndslappa de besökande varit, hur han plågats af dumma frågor, hur en pojke med en öfverraskande lång räkning oväntadt infunnit sig nu i slutet af månaden, medan samtidigt hans gamla f. d. jungfru stod och bad om en ny handräckning för att hjälpa sin älskvärda herre och man på fötter igen, och hur han då i häftigheten snäst till. Det hade egentligen varit ämnadt åt pojken eller principalen eller rättast kanske honom själf, men madamen tog det åt sig, och sedan kunde han ej annat än ångra, att han skrämt det stackars kräket. Han fick en god idé, han skulle bedja sin hustru besöka henne och göra allt godt igen. Han började känna sig välvilligare stämd mot mänskligheten, och när han gick in till hustrun, fanns intet kvar af den uppretade mannens uttryck. Han var van vid att ej längre behöfva göra henne några ursäkter och van vid, att hon med jämnmod tog emot honom några minuter efter, sedan han låtit sitt dåliga lynne öfverfara henne och hemmet.

Han fann henne sittande framför brasan, och med ett skämtsamt »sitter du här och svärmar?» slog han sig ned vid henes sida.

Hon såg på honom med en lång blick. »Har ditt dåliga lynne nu gått öfver?»

»Det är verkligen ej snällt af dig att påminna mig därom,» sade han, färdig att gå igen. »Du vet, att jag har bekymmer och ledsamheter, och då kan man ej alltid vara glad, och då borde hustrun . . .»

»Ja, hustrun hon skall tåla och undergifvet taga emot, när obehagligheter nått mannen genom andra — och icke endast hustrun, utan hela hemmet skall få lida däraf.»

»Jag har alltid tänkt mig, att hemmet skulle vara den plats, dit mannen skulle kunna gå både i sorg och glädje, där han hade dem, som ville dela bördan med honom, men jag märker jag har bedragit mig.»

»Nej, *däri* har du ej bedragit dig. Sätt dig ned igen, så få vi talas vid så, som ett par makar böra göra. Ser du, det är skillnad att *tala* vid hvarandra och så bära hvarandras börda, det är en sida; den andra är att komma hem till hustru och barn, som icke veta hvad som trycker mannen och fadern, och låta den

inneboende förargelsen, — ja, sitt nu stilla — låta den inneboende förargelsen storma ut öfver hvad som helst; och hustrun tar endast tålmodigt emot skuren, väntande på solskenet efteråt.»

Hon gjorde ett uppehåll och mötte hans blick, som en smula häpen hvilade på henne, och fortsatte lugnare.

»Ser du, det har jag nu i många år trott vara min plikt och det rätta sättet att hjälpa dig, och, tro mig, det har mången gång sårat mig djupt, när jag hört, hur orättvis du varit mot oss. Ja, icke därför att jag icke kunnat fördraga det, ja väl mer än så, men att *du*, som jag sätter så högt, kunnat komma därhän, *det* har gjort mig ondt. Men i dag har jag sett det i annat ljus, och, var viss därpå, det är ej på dig ensam jag lägger skulden, för att onda andar stundom skaka vårt hem. Jag har varit feg och bekväm af mig, som vi kvinnor så ofta äro. Ser du det här, gissa hvad det är!»

»En packe bref.»

»Ja, våra bref som förlofvade.»

»Det gamla skräpet!»

»Säg icke så. Hur har du hjärta att tala så om det, som engång gjort oss så lyckliga. Ryck ej så öfverlägset på axlarna. Till mig åtminstone bringade de nytt lif, då de kommo. Alla dina hafva blå kuvert. Minns du, jag bad dig därom, så att jag redan på långt håll skulle kunna se, om jag hade bref med eller ej. Jag kunde ändå knappt härda ut, medan det gamla postbudet gick i och ur hus, innan han kom till oss. Ja, det låter löjligt af en gammal människa att tala därom och du får gärna skratta ett tag åt den gamla tokan.»

»Jag skrattar inte, jag minns också en ung tok . . .»

»På hvilken skalet har blifvit gråare, men som invändigt är sig lik. Tack, nu har jag dig i rätt strömfåra. Jag kom att städa i en låda och fann brefbundten längst inne bland kära minnen. Jag måste sätta mig ned och läsa igenom den ännu engång. Jag grät litet här och hvar, jag var rörd, men på samma gång häpen. Allt var då så nytt och skärt för oss, den minsta lilla misstämning kändes så bitter, spåret af en förebråelse skar så djupt, medan samhörighetskänslan å andra sidan gaf hela lifvet ett ljusare skimmer och hjälpte oss öfver mycket, som annars kunnat kännas tungt — och nu, det är som om år och vana likt spindelnät och damm lagt sig öfver våra hjärtan och gjort oss känslolösa och slöa. Jag tänker med sorg på alla häftiga och ovänliga ord jag sagt, och som jag så gärna ville hafva osagda.»

»Kära vän, vi äro ju människor allesammans och icke felfria änglar.»

»Där sade du något, som du icke menar af hjärtat. O, det är så lätt att svepa in sig i den bekväma pälsen; »vi fela alla», »vi är alla människor» och dylikt. Hur olika mot förr, då kände vi oss båda så ovärdiga den stora lyckan att äga hvarandra och bådo och lofvade att hjälpa hvarandra att andligen växa. Mycken split och många onda ord, som sedan halkat öfver våra läppar, stodo i dag åter framför mig, jag kom att tänka på, hur vi väl lekamligen hjälpt hvarandra i lust och nöd, så som vi engång lofvat, då vårt enkla hem, dit vi stolta som kungar i öfversvallande lycka drogo, nu vuxit ut till ett tryggt bo, — men haft ringa omtanke för den andliga nöden. — Och hvad mer är, jag har hållit mig själf räkning för denna slapphet, kallande den vid tålamodets ädla namn. De ringa i mina öron, alla de lärosatser vi kvinnor uppställa för oss, alla offer för husfriden, allt ängsligt vaktande för att ej med ovänliga ord stöta mannens förtroende ifrån oss. Ja, ovänliga ord, måtte *de* vara långt ifrån oss, men vi hafva helt bekvämt ofta nog räknat dit månget varnande ord. Och du, hur har du ej mången gång sett och fått erfara, hur mitt dåliga lynne löpt bort med mig. Hur omtanken för mat och dryck gjort mig tvär och otålig, hur en fläck på klädningen eller en sönderslagen kopp satt mig i misshumör, och hvad har du gjort?»

»Jag?»

»Ja, du skulle hafva lärt mig att styra mitt lynne.»

»Ack, det är sagan och riddarromanen, som skänka världen människor med beständigt solskenslynne, som aldrig växlar. Skulle du blifva som de?»

»Nej, du måste förstå hvad jag menar. Att vara ond på en dålig sak är både rätt och godt, och den, som ej kan vredgas, kan aldrig känna rätt, men för det ogräs, som heter missnöje, gnat, trumpenhet, småsinne, dåligt lynne och allt besläktadt, som äro hemmets svarta troll, skall den ena maken söka skydda den andra. Icke med kält eller långa predikningar . . .»

»Hm . . .» Han smålog.

»Utan med godt föredöme och samtal.»

»Där den ena har ordet!»

»Prata du; jag vet ändå, hvar jag har dig. Du ser så världsklok ut nu för tiden, men för mig är du ändå densamma, som skrifvit fästmansbrefven till mig, och dem skall jag aldrig mera gömma så långt in, åtminstone ej i tankarna. Ser du, vi skulle aldrig lömma, att vi varit unga, och att v, nu hunnit fram, dit vår längtande tanke drog. Mycket, som vi nu räkna för stort, skulle blifva smått inför känslan af att äga hvarandra, och tanken därpå och tacksamheten därför borde hejda våra onda ord att bryta fram. Jag vill upprepa en enda rad, som du skrifvit: »Den, som gästas af lyckan, borde alltid vara god. »Det mottot borde ristas i alla hem, till hvilka kärleken lagt grundstenen.»

Kvinnornas världsutställning.

Brefkort från Iduns Chicagokorrespondent.

Med vårvindarne, som ändtligen börja leka kring Michigans stränder, tyckas ett nytt lif och en ännu rastlösare verksamhet utvecklas på skådeplatsen för the Word's fair.

Styrelsen för damkomitén flyttar, just när detta skrifves, från sin tillfälliga lokal i staden ut till the Woman's Building» och arbetet med ordnande och uppställning af expositionsföremålen skall med all ifver taga sin början. Men om allt medhinnes till instundande 1 maj, är ännu ovisst. Flere ombud för de respektive damkomitéerna i Europa äro redan anlända — äfven de svenska i denna stund — och understöjda ifrigt den lokala komiténs outtröttliga bemödanden.

Kvinnornas utställning synes omfattas på det lifligaste af gamla världens drottningar och prinsessor, af hvilka några t. o. med taga aktiv del däruti såsom utställare. Så kommer prinsessan af Wales att exponera en af henne förfärdigad hörnsoffa, rikt skulpterad och i läderplastik. Hennes döttrar, prinsessan Maud och Victoria, ämna bidraga med hvar sin pianostol, hvilka vittna om utsökt smak och konstskicklighet, i synnerhet i träsnideri. Af hit anländ förteckning på de danska kvinnornas utställning finner man, att drottningen af Danmark kommer med ett blomsterstycke, kronprinsessan, vår egen »sessa», med några antika broderier och hennes dotter, prinsessan Louise, med trenne större akvareller.

Den skotska kvinnan synes också göra stora ansträngningar för ett värdigt deltagande i utställningen. En bazar för detta ändamål hölls för någon tid sedan i Glasgow, till hvilken landets förnämsta familjer lämnat bidrag af historiska konstsaker och fornminnen att sedermera sändas till Chicagoutställningen. Bland dessa antika konstsamlingar märktes, bland andra, ett dörrförhänge, stickadt af »Anne, Countess of Aberdeen, Ano 1740.»

Spanska afdelningen lär blifva särdeles intressant och vidtomfattande. Drottning Christina står själf i spetsen för spanska damkomitén och har på det kraftigaste understödt dess verksamhet. Inom konstens, i synnerhet målningens område skola spanska kvinnor intaga en framstående plats. I spanska afdelningen kommer att finnas en utställning, ägnad särskildt åt att åskådliggöra det kvinnliga uppfostringsväsendet i Spanien, i alla dess grenar och utvecklingsgrader, i de privata skolorna såväl som i de läroverk, som stå under statens beskydd och kontroll. Vidare får man se den spanska kvinnan i hennes hemlif, såsom uppfostrarinna och i välgörenhetens tjänst. Flere religiösa kvinnliga ordnar och sällskaper komma också att lämna intressanta bidrag af mångahanda slag.

Förmånen att kunna hålla en internationel kvinnokongress under utställningen i Chicago synes väcka den största entusiasm inom Amerikas oräkneliga kvinnoföreningar, klubbar och organisationer. Presidenten för »The national Woman's Congress», mrs Sellwall, höll härom dagen ett föredrag öfver ändamålet med ofvanämnda kongress. Mrs Sellvall säger bland annat: »Denna kongress har icke för ändamål nykterhetssaken, icke befrämjandet af olika religiösa idéers spridning, den har till sitt enda mål att gifva kvinnan, liksom mannen, tillfälle att i publik diskussion framlägga för den stora allmänheten sina åsikter.» Vidare råder mrs Sellwall deltagarinnorna att akta sig för kvinnans vanliga fel att gå tillbaka till Adams och Evas tid, när hon helt enkelt skall yttra sig öfver *dagens* frågor, samt bestämmer slutligen, att ingen får gå längre tillbaka i de »svunna tider» än till 1492. Men det är ju vackert så!

För öfrigt komma omkring 100 kongresser att hållas i Chicago under sommarens lopp, och till alla dessa, utom till tvänne, har kvinnan obehindradt tillträde, så nog tyckes det mig, att det blir tillfälle nog för vårt kön att *tala* och »höja sin röst i församlingen». Trenne svenska kvinnoföreningar komma ju också att deltaga i the International Woman's congress, som är bestämd att äga rum från 15 till den 23 instundande maj. Af mrs Potter Palmers senaste rapport framgår det, att plats i »the Womans Building» blifvit beviljad åt ej mindre än 22 kvinno-associationer, hvilkas syfte det är att framhålla kvinnans arbete inom olika riktningar af vårt moderna samfundslif. Man håller också på att anordna salustånd i »the Woman's Building», hvaruti den mindre bemedlade kvinnan kan utställa och försälja, såsom souvenir af utställningen, handarbeten och prydnader inom den dekorativa konstens gebit.

Ett af de första föremål, som komma att intaga sin plats i »the Woman's Building», blifver troligtvis bysten af *Harriet Beecher Stowe*, Onkel Toms stugas författarinna. Denna byst är utförd af miss Anne Whitney från Boston, på bekostnad af staten Connecticuts kvinnor, hvilka för detta ändamål subskriberat 1000 dollars.

Slutligen vill jag nämna såsom ett bevis, hur öfverfylld den kvinnliga arbetsmarknaden är äfven här hos oss, samt hur svårt det är för unga flickor att finna lämplig sysselsättning, att då härom-dagen »Hygeia Vatten C:o» annonserade i en morgontidning efter 500 flickor att sköta försäljningen af Hygeiavatten vid världsutställningen, innan påföljande dag ej mindre 4,600 sökande anmält sig, alla villiga att arbeta för en dollar om dagen, hvilket knappast räcker till att bestrida utgifterna för deras föda under dagens lopp samt spårvagnsafgifterna för att komma till och från arbetet.

Om svenskarne därhemma *ville* lyssna till varningar och svenskarne här ute *alltid* sade den osminkade sanningen, hur mången ung man och kvinna skulle då ej förnöjd stanna på fäderne-torfvan.

Signe Ankarfelt.

Tvänne hamnar jag vet, dit ödets stormar ej hinna:
En är den grönskande graf, en är den älskades famn.
Vitalis.

Iduns Chicagotäfling.

Ytterligare fyra pris komma att utdelas.

Sedan första pristagarinnan, fröken *Stina Bengtsson*, nu gifvit tillkänna för redaktionen, att hon ej är sinnad företaga någon Chicagoresa, har hon, enligt kvitto, som vi nedan meddela, nu hos Notarius publicus lyft de henne tillkommande 800 kronor af prissumman. Ännu *fyra pris å 100 kronor hvartdera* komma således att utdelas till de listor, som i förtjänst komma närmast, så snart hrr prisdomare hinna afsluta det ytterligare granskningsarbete, som härigenom göres nödigt.

* * *

Sedan jag af den utaf Redaktionen för tidningen Idun tillsatta prisnämnd tillerkänts första priset i täflingen om ordet »Fosterland», har jag denna dag hos Notarius Publicus J. Millar lyftat hos honom af redaktionen deponerade 800 (åttahundrade) kronor, och förklarar jag, som ej ämnar företaga någon resa till världsutställningen i Chicago, förthy att jag till fullo utbekommit det af Redaktionen utfästade första pris.

Stockholm den 14 april 1893.

Stina Bengtsson.

Fröken S. Bengtssons egenhändiga namnteckning intyga

H. Améen, *Kapten.*

Ola Jönsson, *F. d. riksdagsman.*

Brytning.

Skiss af **Anna Knutson**.

(Forts. o. slut fr. föreg. n:r.)

Och sedan han förklarat mig sin obekantskap, fortsatte han sålunda:

»Jag vill precis inte bryta vår förbindelse. Många så kallade förståndspartier kunna ju bli rätt lyckliga; det kommer helt och hållet an på, hur man tar det. Jag försäkrar, att jag bryr mig inte om allmänna omdömet och handlar ej under något slags tryck» — han satte på sig ringen — »men jag vet ju, att eftersom jag i vefvan råkat få en fattig brödkaka, så måste jag bli dubbelt så förkättrad! Det ser verkligen inte »juste» ut, man måste medge det.»

»*Juste*, där kröp juristen fram,» tänkte jag och log i mitt sinne.

»Hvad i all världen behöfver du bry dig om skvallret i Kråkvinkel; du kommer ju snart härifrån och får börja ett nytt lif. Därborta säger man möjligtvis någongång: 'Han skall ha varit förlofvad med en fröken Pettersson — ett sådant där ungdomstycke, som det inte är några rötter vid: det slutade också, som det vanligtvis plär. Hon var visst mycket gammal — kanske äldre än han — och därtill folkskollärarinna, säkert pedantisk och uttråkad — ingen kan undra på honom.' Åh, jag tycker riktigt jag hör dem . . .»

Han rodnade och satt och tuggade på ett ord, som säkerligen icke hörde till saken. Jag kände, att pepparn brände på tungspetsen, men erinrade mig plötsligt mina vackra föresatser. Ack, hvarför kunde jag ej vara storsint och mild, hvarför kunde jag inte betrakta honom såsom min medmänniska och kusin, sätta mig in i hans förhållanden och hjälpa honom till rätta. Jo, jag ville försöka.

Och så begynte jag:

»Klas, jag menar dig väl, förlåt, om jag varit bitter. Man skuddar ej af sig allt det förflutna som en solkig sko. De nya vägarne äro visserligen bättre, men till att börja med känner man sig kanske litet urspårad. Nu lämna vi dock allt det där och gå till botten af din tvekan. Icke sant, hvad som förefaller dig pinsammast i denna brytning är tanken på min far och hans omdöme om saken. Du står ju i en viss tacksamhetsskuld till honom både hvad . . . ja, det där tala vi ej om, det vet du bäst själf. Men kom ihåg, att i egenskap af din förmyndare var det ju endast hans närmaste plikt att hjälpa dig, och det har aldrig ingått i hans beräkning att fostra en måg. Någon beräkning finns egentligen ej hos min far. Han hör dessutom till de där lyckliga människorna, som se allt i rosenrödt, och när jag vill göra allt för att uppehålla . . .» *skenet*, höll jag på att säga, men fann det föga lämpligt, hvarför jag satt och letade efter ett annat uttryck. Men det uteblef, och jag måste börja på ny räkning.

»Jag skall underrätta pappa. Sen kan du skrifva till honom och betona, att du har gått min allvarliga önskan till mötes. När han ser, att vi äro så eniga om saken, blir han snart tillfredsställd. Ja, vet du, jag tror bestämdt, att han inte tycker så illa om att tänka sig in i de förändrade förhållandena. Jag har aldrig sagt det förr — men alltsen mamma dog, har en skugga fallit öfver mina skära framtidsdrömmar, och den vemodiga tanken har stört allt: 'Pappa, pappa, hur skall det gå med honom, när jag kommer bort, han som är så gammal och nervös och ensam.' Klas, det är nog det bästa som sker.»

»Ja, inte vill jag binda en människa,» började han sakta, försiktigt. »Eftersom du hyser betänkligheter och inte tror, att äktenskapet skall skänka dig någon lycka, utan ser din plikt på annat håll, *måste* jag ju återge dig din frihet, och jag klandrar dig inte. Människan skall först och främst handla rätt emot sig själf — sen må världen döma, hur den vill.»

Och efter detta lilla tal gaf han mig ringen och stod sedan på hufvudet bland kaprifoliebuskarne för att leta efter den gyllne klenod, som han tillika med sitt hjärta skänkt mig för fem år sen.

När han åter satte sig till ro, suckade han tungt och sade: »Det är godt att kunna vara lugn i alla skiften!»

»Ja, det är verkligen mycket hälsosamt,» medgaf jag, ofrivilligt road af hans sätt, och han vidtog förläget: »I nästa vecka skall jag försöka få mig tjänstledighet. Vi ha varit så öfverhopade däruppe på kansliet, jag har arbetat alldeles ohejdadt nu en tid, jag känner mig rent utsliten.»

»Jaså jag trodde inte, att det var så lätt att komma ifrån just nu. — Men du står ju väl hos landshöfdingen?»

Ett belåtet leende glimtade öfver hans ansikte. »Jag virar honom . . .» sade han och visade med en liten fingerrörelse prof på, hur han betedde sig med den store mannen; »den hedersgubben, han är som en gammal onkel till mig, jag skall nog få min vilja fram. Jag är verkligen klen,» här suckade han igen, »du har väl märkt, att jag varit dyster och retlig till lynnet?»

»Ja, det har jag visst märkt!»

»Vet du, jag har bestämdt något ondt i lefvern; far min hade den åkomman; jag behöfver så väl sköta mig, dricka brunn och lefva dietiskt. Jag måste ha hvila först och främst, absolut hvila.»

»Det syns just ingen sjukdom på dig,» sade jag med en blick på hans blomstrande gestalt, »men innan du ger dig af, kan du gärna gå upp till farsgubben. Jag skall nog klarera saken, du behöfver inte göra mer än dra några betydelsefulla suckar.»

»Ja, du tror inte på mig,» sade han och måste — mot sin vilja — dra på munnen.

»Jo bevars, så mycket som behöfs nu för tiden,» sade jag lätt om hjärtat. »Emellertid ha vi nu slutat vår lilla roman i behagligt lugn, slutit fred för hela lifvet i stället för att börja en långsamt dödande kamp. Var nu sann och medge, att du är nöjd!»

Han befriades från svaret genom ett litet intermesso i form af en solbränd flickunge, som kom rakt fram till oss och sträckte ut en korg fylld med härligt doftande konvaljer. »Fröken, de äro alldeles nyplockade,» sade hon, blygt öfvertalande.

»Det syns nog,» svarade jag och drog upp portmonnäen, gaf henne några småslantar och valde ut en bukett. »En sådan vällukt! Nå, hur står det till med mor?»

»Mor är bättre; hon har väntat på fröken i dag,» sade den lilla, »hon bad, att jag skulle fråga, om ni inte ville komma snart?»

»Jag kommer i morgon och har soppa med mig,» sade jag. »Nå Greta, du hjälper väl syster, när du är hemma, och du tänker väl på, att mamma skall ha ro och lugn omkring sig; du är ju stora, förståndiga flickan.»

»Ja fröken,» svarade hon, och rodnade vackert, då jag strök hennes ostyriga linhår ur pannan.

»Och så glömmer du inte att hjälpa lilla Kalle med lexorna. Kom ihåg, att ni ha snart examen. Den 15 juni slutar skolan. Adjö med dig, min stumpa, hälsa mamma!»

Greta neg och log och gick.

Jag lossade några af de vackraste stänglarne och satte sedan buketten vid bröstet. I kväll skulle jag bära blommor!

Så lade jag de friska, klockrika stänglarne i min f. d. fästmans hand.

»Där, Klas, får du en hälsning från skogen.»

Åh, jag kan inte förstå, hur människorna kunna vilja lägga sig ned och dö på en krossad förhoppning, vilja lämna allt, endast därför att en illusion släppt dem. Lifvet är ju så rikt. Tänk om jag nu, glömsk af allt utom mig själf, beslöt bädda mig i konvalje och kaprifol för att »dö i skiönhed». Dö — endast därför att den rätte inte hade kommit eller kanske aldrig skulle komma . . .

Och när jag just i detsamma fick se pappa komma gående utefter sandgången med aftonsolen lysande på sitt gråa hår, kände jag ett styng i hjärtat vid blotta tanken på, att jag skulle *kunna* förorsaka honom en så gränslös smärta. Nej, gudskelof, en brusten bubbla var inte min hela värld.

Men pappa nickade åt oss i förbifarten och log, liksom ville han säga: »Jag ska' inte störa er, jag vet nog, att ett älskande par har mycket att språka om, som inte kommer

mig vid.» Och så gick han vidare och sög på sin lilla snugga. Den käre pappa, han hade ingen aning om, hvad som försiggick. Han såg vanligtvis inte längre, än näsan räckte, och det var hans tur. Jag vet sannerligen inte hvad det skall vara, som man inte får veta tids nog.

Men Klas, den stackaren, såg då så skamsen ut, att jag riktigt tyckte synd om honom; och när han gick, måste jag ånyo uppmana:

»Skyll på mig, skrif och säg, att jag har älskat en annan. Du säger ingen osanning!»

Nej, det var sanning! Men mitt ideal hade dock väft sig så samman med hans bild, att jag måste känna slitningens smärta. Oaktadt alla nyktra resonnemanger visste jag dock, att mången bitter kamp förestod mig, innan hjärtat blef fritt, visste, att många stunder af ödslig tomhet skulle falla på min lott, stunder då jag skulle rysa i mitt innersta väsen.

Rysa öfver kölden och ensamheten i denna mödosamma värld.

Och likväl — så underligt danad är människosjälen — likväl fattades jag just nu af en glödande lust till lifvet och hade öppen blick för skönheten omkring mig.

Det var dock härligt att bo så här utanför tullen, man slapp de gråa gatornas damm och hörde stadsbullret endast på afstånd som en mullrande våg. En sådan kväll! Ett varmt skimmer låg öfver de nylöfvade björkarne, fåglarne sjöngo i solnedgången och kaprifolierna andades vällukt. En liten nyckelpiga kom krypande på min hand och lyfte sakta sina guldskalsvingar, då jag rörde ett finger. Marken myllrade af lif; där låg en stor skalbagge på rygg: upp igen! Det gamla ordstäfvet säger ju: »Den, som hjälper upp den, som inte kan hjälpa sig själf, honom bli sju synder förlåtna.»

Ah, fanns det inte så mycket att hjälpa upp i världen, så mycket att betrakta och begrunda och behjärta! Lägga sig ned och dö på en krossad förhoppning, bädda sig i konvaljer ock kaprifol, då sommaren och hösten stå för handen med löften om svällande frukter och gyllene skördar — nej, nej! Lifvet är rikt. Och Gud vare tackad, att jag *såg* det!

»Det är hälsosamt.»

Vanorna.

Det är hälsosamt att stiga tidigt upp om morgonen. »Morgonstund har guld i mund.»

Det är hälsosamt att om aftnarne gå tidigt till sängs: sömnen före midnatt är den bästa och djupaste.

Det är hälsosamt att sofva med sluten mun, om det nu ock så bara vore för att omöjliggöra, att insekter krypa in i den öppna munnen. Men nu kommer framförallt härtill, att det damm, som på detta vis inträngер i lungorna, då det ej kan hindras af slemhinnan i näsan, måste vara synnerligen skadligt för våra andedräktsorgan.

Det är hälsosamt att vid sömnen ligga halft på rygg, halft på den högra sidan. Att ligga på vänstra sidan är alltid mer eller mindre hinderligt för hjärtverksamheten.

Det är hälsosamt att andas in genom näsan, ty slemhinnan i näsan förhindrar — som redan är påvisadt — att damm och dylika af luften kringförda föroreningar inträngа i lungorna. Dessutom blir den kalla luften härvid så pass uppvärmd i de buktiga näsgångarne, att den ej verkar retande och kylande på de ömtåliga små lungcellerna.

Det är hälsosamt att andas djupt och därvid lägga händerna på ryggen eller bakom nacken. Därigenom befordras blodomloppet märkbart.

Det är hälsosamt att under hvilan ligga så plant som möjligt. Hjärtat har då lättare arbete att drifva blodet till alla kroppens delar. Att hufvudet emellertid måste befinna sig i något högre läge, på det att blodströmningen till hjärnan ej må bli för stark, förstås af sig själft.

Det är hälsosamt att icke välja för mjuka sängkläder. Tagelmadrasser, sjögräs och dylikt är vida att föredraga framför dun.

Det är hälsosamt att ej ha för varmt täcke; nattliga svettningar utebli annars ej. Endast för varma fötter bör man alltid noga draga försorg.

Möblernas tyranni.

Af

Ellen Bergström.

Efter en lång, mörk och kall vinter sänder solen åter sina värmande, lysande, hälsogifvande, sorgfördrifvande, hoppingifvande, lifvande och glädjebringande strålar till ultima Thule.

Och vi, huru mottaga vi himladrottningens ynnestbevis? Skynda vi mot henne med jubel som lappen, då hon visar sig för honom efter den långa vinternatten? Släppa vi tacksamt in hennes strålar att lysa öfver våra späda barn, förlänande dem hälsa, att värma och torka våra rum, där en viss rå kyla gärna vill härska, sedan kaminer och kakelugnar ej mera eldas, att glädja och muntra vårt sinne, att ingifva våra sjuka hopp och förtröstan?

Tyvärr nej!

Med oro se vi de ljusa dagrarna falla på våra broderade stolar och dyrbara mattor och skynda att släppa ned rullgardinerna. Dörrförhängen, taflor, soffor och gardiner m. m. få ej blekas; dem måste man noga akta. Och därför att solen är en fiende till vårt bohag — det lyxuösa n. b. — mottaga vi henne som vore hon, i stället för hvad hon verkligen är, vår vän och välgörarinna, en vår argaste fiende och förskansa oss mot henne bakom markiser, jalusier, persienner och hvad allt de nu heta, dessa solutstängare. Sedan gå vi i rum, skumma som grafhvalf, och frysa smått och känna vantrefnad, och våra små få inga rosor på kinderna. Medgifvom, att det är befängdt!

Tyranner af annat slag tåla vi ju ej. Hvarför då tolerera detta tyranni från döda ting? Så trefligt det än må vara, att vårt möblemang är prydligt och vackert — mer än hälsan får det dock ej blifva oss värdt och kärt. Att beröfva våra barn solen är att röfva dem på ett kapital. I sanning kan man fråga sig, om ej det barn, som får dväljas i bakteriefyllda rum med skymd dager om än aldrig så påkostade, är fattigare än den lilla barfota pojken vid torpet, som dagen om löper i det fria, och hvilkens kinder inga möbler hindra från att brynas, och som af frisk luft har fullt upp.

»Utanför din moders stuga
Blomstra ängar, grönska lundar;
Hvarje äng har silfverbäckar,
Hvarje lund i sjöar speglas,
Öfver alla skiner solen,
Gjuter gifmildt gyllne dagern.
Är *du* fattig, lilla älskling,
Är så arm, du som man säger?»

Bakteriefyllda rum, sade jag. Ja, om dessa milliarder smådjur eller svampväxter, kallade bakterier m. m., som alstra en stor del af de sjukdomar, af hvilka vi hemsökas, har hvart barn, snart sagdt, nu för tiden hört talas i skolan. Mången äldre torde tycka, att det är ett nytt påhitt, samt invända, att man i hans eller hennes ungdom ej visste något om denna nya visdom, men mådde lika bra för det; mången torde ock anse den ytterliga omsorg, som behöfves i fejden mot dessa osynliga fiender, rent af som pjåsk. Hvad det första beträffar, ha bakterierna länge varit anade. Linné anser orsaken till infektionssjukdomarna vara att söka i små djur, som ej kunna ses med blotta ögat, men som framtiden skall taga itu med, och holländaren Antony van Leeuwenhoek hade redan på 1600-talet medels mycket förstorande linser, som han framställt, sett en massa ytterligt små djur i vatten, födoämnen m. m. Vidare är det verkligen genom, om man så vill kalla det, »pjåsk», d. v. s. genom en i de minsta detaljer ingående omsorg, en väl beräknad och noga uttänkt fälttågsplan, vi skola bemöta dessa osynliga fiender.

Men alla våra bemödanden öfverträffas dock af solens verkningar.

Vår tids vetenskap har upplyst, att solen är bakteriedödande mer än något annat, och redan grekerna visste att i bilder berätta om solens förmåga i detta afseende. Apollo, solguden, dräpte i sin tidiga barndom ormen Python, som förföljde hans moder Latona. Myten kan ju tolkas så, att solen med sina varma strålar fördrifver dimmorna och dunsterna på jorden, hvilka alstra förruttnelse och sjukdom. Äfven hölls Äskulap, läkekonstens god, för att vara Apollos son.

Därför, ha vi kostat på oss ett ömtåligt bohag, få vi dragas med olägenheterna. Vi få gå ett steg längre och kosta på öfverdrag. Att förstöra sin hälsa kostar ingenting, att bevara eller söka återvinna den, blifver ju ofta dyrt. Som vi äro lyckliga nog att lefva i en tid, då man upptäckt de faror, som hota oss, är det i sanning en klandervärd liknöjdhet att icke begagna oss af vetenskapens anvisningar, helst när de äro så ytterligt enkla, så lätt pröfvade som den att *släppa in solen*. Låtom oss ej med otack bemöta vår och hela jordens stora välgörarinna! Låtom henne stråla in till oss och, som fordom gud Apollo, fördrifva töcknen! Frisk luft därtill, och vi skola ej osannolikt blifva mindre nervösa, mindre blodfattiga och kunna lättare andas. Och solen är ett af villkoren för verkligt frisk luft, därför framför allt sol, sol, sol!

Till ungdomen i hemmen

rikta vi en uppmaning att noga beakta och genomläsa tillkännagifvandet i detta nummers annonsbilaga om **en stor intressant pristäfling,** *som anordnas af* **"Kamraten", illustrerad tidning för Sveriges ungdom.**

En banad väg.

Min vän, om du den önskan har
Att bli för mer än en ur högen,
Så laga först du har en far,
Solid och »säker» och förmögen.

Ty din seglats på lifvets elf
Gör rikedomen dubbelt härlig,
Visst kan du också samla själf,
Men då blir saken mer besvärlig.

Geni behöfver du ej stort,
Den trösten kan jag dig då skänka —
Minsann det brukar gå så fort
För folk som själfva kunna tänka.

»Med läsning öd ej tiden bort»,
Och skolor kan jag icke prisa,
»Magistrar» ä' en konstig sort,
Och jämt så gruftigt orättvisa.

När du växt upp, i rättan tid
Ur världen far din vandra torde,
Och där han slöi, så ta'r du vid,
Och »gör» i det som gubben »gjorde».

Se'n börjar du på blygsamt vis
— Det lilla också ger valuta —
Du kunde ju exempelvis
Ge staden till present en — spruta.

Så blir det då din sälla lott
Att jämte sprutan stå i bladen,
För mindre orsak mången fått
Debutation och namn i staden.

Om tornet icke har en tupp,
Du kunde ju en gyllne skänka,
Hvar gång man skådade dit upp,
Man måste ju på gifvarn tänka.

När lägenhet så yppar sig,
Man på ditt val sig ej besinnar,
Du i en hast befinner dig
Bland stadens visa styrespinnar.

Se'n håller du ett gästfritt bord
Med läcker mat och dyra viner,
Och så är re'n din lycka gjord,
Och nådens sol allt högre skiner.

Nu går det, som det vore smordt,
Du ej behöfver bry din hjärna,
Du anmäld blir på högre ort,
Och får på kungens namnsdag stjärna.

Så får du siifver i ditt skägg,
Och stadens fäder bli ej sena
Att hänga dig på rådstuvägg
— I olja målad notabena. —

När på ett raskt och ledigt sätt
För dig jag stakat lefnadsfärden,
Med »tuppen» och med ditt porträtt
Ditt namn skall ga till eftervärlden.

Snorre.

Kvinnliga trädgårdsmästare.

I n:r 7 af Idun för i år talade vi om Norrviken, vårt lands första kvinnliga trädgårdsskola, belägen i närheten af Aby station och den vackra Bråviken. Nu, när jordens alstringstid står för dörren, synes oss tillfället vara inne att ännu något närmare utveckla frågan om detta nya kvinnoyrke och förvärf för våra läsarinnor och kunna därvid ej gärna åberopa en kompetentare auktoritet än hr *R. Abelin,* föreståndaren för den nyssnämnda skolan, hvilken i ett anförande på Gartnersällskapets senaste sammanträde i hufvudsak uttalade sig på följande vis om kvinnornas deltagande i trädgårdsodlingen.

Kvinnan har vändt sig åt snart sagdt alla grenar af samhällsarbetet, och det är därför icke att förvånas öfver, att hon nu också vill taga del i trädgårdsskötseln, hvilken genom den friskhet och lifsglädje, som den skänker sina utöfvare, måste tilltala en och hvar. Att särskildt den *svenska* kvinnan kommer med, det är verkligen icke heller för tidigt.

Utlandet har gått förut. I Frankrike har kvinnan redan länge varit inne på trädgårdsskötselns område, och det finnes i detta land särskilda trädgårdsskolor inrättade för hennes räkning. I Tyskland på samma sätt. Danmark bör icke heller förglömmas. På Amager har trädgårdsskötseln och särskildt köksväxtodlingen drifvits upp till en sådan höjd, att den lilla ön står vida framom alla andra trakter i hela norden. Och detta är till största delen kvinnornas verk. Ty äfven om männen hjälpa till med det gröfre arbetet, är det dock i regeln kvinnan, som på Amager sköter och anordnar det hela.

De kvinnor, som blifvit intresserade för trädgårdsskötseln, söka helt naturligt att på denna väg få en större eller mindre del af sitt förvärf. Den bättre lottade önskar ofta kunskaper för att såsom husmoder kunna bestämma öfver sin trädgård. Hon har ej råd att hålla särskild trädgårdsmästare, men hon vill därför ej förmena sig nyttan och nöjet att äga en välskött trädgård.

Hvad åter angår kvinnan ur allmogens klass, kan hon väl någon gång tänka på att få sitt uppehälle såsom trädgårdsmästare. Men vida oftare blir hon i tillfälle att såsom husmoder begagna sig af sina insikter i trädgårdsyrket. Hon blir gift med en torpare, statkarl eller mindre jordbrukare. Om hon då till den knappa och enkla hushållskosten förstår att lägga den omväxling, som trädgårdsprodukterna, uppdragna på den egna lilla täppan, erbjuda, kan detta naturligtvis icke vara annat än högst önskvärdt.

Mot kvinnans deltagande i trädgårdsodlingen har man gjort åtskilliga invändningar. Hon skall, har man sagt, försumma sitt hem. Härtill svaras, att trädgårdsskötselns utöfvande af kvinnan endast torde komma i fråga, i fall hon har tid öfrig från sina andra sysselsättningar. Hennes krafter skulle vidare ej räcka till! Men utan allt tvifvel göra de det, om man blott tager undan det allra tyngsta arbetet.

Såsom stöd för sin uppfattning framlade talaren sina erfarenheter från sin egen trädgård på Norrviken. För två år sedan lät han utgå sitt första upprop till Sveriges kvinnor. Han fick då svar från skilda håll och från skilda klasser. Men då han ej hade råd att på sitt företag göra större förluster, måste årsafgiften sättas så, att den nog blef för hög för mindre bemedlade. Hvad arbetsresultatet angår, har han varit fullkomligt nöjd. Hans kvinnliga elever ha icke blott varit villiga och uppmärksamma, utan först och sist visat *ett synnerligen stort intresse.*

Då det gäller undervisning af kvinnor är naturligtvis en kvinnlig medlärarinna mycket önskvärd, och hr Abelin har haft den tillfredsställelsen att bland sina egna elever finna en, som han ansett mycket lämplig och därför anställt vid Norrviken. Det är nu hans hopp att nästa års vår kunna börja en kurs för allmogens kvinnor.

Iduns romanbibliotek.

Sedan den hittills pågående romanen i dagens nummer afslutats, komma vi med nästa nummer att begynna en ny originalroman, som — vi ha goda skäl att hoppas det — skall intressera och behaga **alla** våra läsarinnor.

»Frihet», *berättelse af Elin Ameen,* en af våra unga, bäst dugande författarinnor, förut ej obekant för Iduns läsekrets, är en fängslande och själfull skildring af en ung kvinnas kamp efter yttre och inre jämnvikt: en själfständig, gagnande verksamhet och en luttrad tro.

Äfven illustrationerna, som till denna berättelse utföras af vår framstående artist fru *Jenny Nyström-Stoopendaal,* komma helt visst att tilltala våra läsarinnor.

I ett som allt är det redaktionens allvarliga afsikt att för framtiden sträfva efter att förvärfva *allt mer utsökta bidrag* till vårt romanbibliotek, och hysa vi därför den fasta förhoppning, att detsamma så småningom allt lifligare skall vinna våra läsarinnors intresse och gillande. Bland under året förestående nyheter torde ej minst *den nya originalroman af Mathilda Roos,* som till hösten begynner införas, kunna påräkna sympatier.

Redaktionen af Idun.

Ur notisboken.

Envist mothåll. Lagutskottet har afstyrkt den af grefve Hamilton väckta motionen om sådan ändring af 9 kap. 1 § giftermålsbalken, att hustru eger, utan äktenskapsförord, råda öfver af henne i boet införd eller sedermera enskildt tillfallen egendom. Vår giftermålsbalk hotar alltså att ännu allt framgent behålla alla de vanskligheter, vi i vår nyss afslutade artikelserie påvisat.

*

Vår kronprinsessas moder, storhertiginnan af Baden, har, som bekant, länge lidit af en allvarlig ögonsjukdom. Enligt telegram från Karlsruhe fordrar ögonlidandet att hon iakttager den största försiktighet. I följd däraf måste på läkarnes tillrådan storhertiginnan tills vidare afstå från utöfvandet af många för henne kära plikter.

*

Statsbanornas äldsta kvinnliga tjänsteman, fröken *Karin Gyllencreutz,* som varit anställd i järnvägens tjänst i 27 år, fyllde den 15 dennes 65 år. Hon uppvaktades med anledning af dagens betydelselse af tjänstepersonalen å telegrafen vid Centralstationen härstädes, å hvilken afdelning fröken Gyllencreutz tjänstgör, hvilken till henne framförde sin lyckönskan.

Fröken Gyllencreutz, som 1866 började sin tjänstgöring i Göteborg, transporterades sedermera till trafikstyrelsens telegrafkontor i Storkyrkobrinken, hviket var inrättadt där, innan Centralstationen byggdes, och har sedan tjänstgjort å telegrafexpeditionen å Centralstationen. Hon är, trots sina jämförelsevis många år, i daglig tjänstgöring, hvilken hon förrättar med duglighet och kraft.

*

En de behöfvandes vän. Den 16 d:s afled härstädes fru *Emmy Ahlberg, född Cederschiöld,* i en ålder af 53 år. Dotter till framlidne departementschefen R. T. Cederschiöld och hans ännu lefvande maka, född Widman, ingick den nu bortgångna år 1861 äktenskap med kaptenen, sedermera verkställande direktören i Stockholms Inteckningsgaranti-aktiebolag John Ahlberg, hvilken för två år sedan afled. Genom fru Emma Ahlbergs bortgång ha de fattige och hjälpbehöfvande i samhället förlorat en hjärtevarm människovän. Fru Ahlberg bedref 'nemligen en efter våra förhållanden ovanligt omfattande välgörenhet, men städse i det tysta, utan all ostentation. Ekonomiskt lyckligt lottad, gaf hon med frikostig hand understöd där så-

dant behöfdes; men med gåfvan gaf hon ock hvad bättre var — hon gaf barmhertighet. Med hjärtevarmt intresse följde hon sina skyddslingar, och särskildt skall hennes namn i välsignadt minne bevaras af det hem hon å sin egendom Skuru upp rättat för unga flickor.

*

Till den stora hvilan efter långvarigt lidande gick den 12 dennes f. d. lärarinnan *Lovisa Fredrika Dille* i den höga åldern af 76 år. Den nu aflidna torde åtminstone för äldre stockholmare lefva i kär hågkomst från den tid hon på 1850- och 1860-talet verkade såsom lärarinna i danskonsten. Så väl inom hufvudstaden som ock i landsorten har hon äfven i egenskap af skollärarinna meddelat tusentals personer, äldre och yngre, undervisning.

*

Utmärkelse åt svenska. Worlds Women's Christian Temperance Union har genom sin öfverpresident miss Frances Willard och sin engelska president lady Henry Somerset kallat fru *Ebba Ramsay* å Wilhelmsro att vara föreningens president i Sverige.

*

Kvinnlig dekoration. »Literis et artibus» har konungen tilldelat den utmärkta sångerskan fru *Wendela Andersson-Sörensen.*

*

Skådespelerska på predikstolen. Fru *Frederikke Nielsen* håller för närvarande härstädes en serie föredrag i S:t Paulskyrkan å Söder. Ett par år efter det Ole Bull fått till stånd den s. k. Bergens nationalscen, gick fru Nielsen såsom ung in vid teatern, där hon under ledning af Ibsen och Björnson studerade skåddspelarkonsten. Under 25 år tillhörde hon nämnda scen, där hon intog en bland de främsta platserna. Vid ett tillfälle uppträdde hon i ett gästspel å Dramatiska teatern här i Stockholm. Men för omkring 14 år sedan äfvergaf hon teatern och började resa omkring och hålla föredrag. Sålunda har hon genomrest Norge, Sverige och Danmark och under de senaste fem åren Amerika, där hon hållit föredrag bland svenskar och norrmän.

*

Edvard Berghs moder. Den 17 afled härstädes vid 84 års ålder änkefru *Emma Bergh*, född Forsström, moder till vår utmärkte landskapsmålare, den år 1880 aflidne professor Edvard Bergh.

Hon föddes den 6 februari 1809 på S:t Barthélemy, där hennes fader, magister Johan Eric Forsström, då var pastor i den svenska kolonoien. År 1825 gifte hon sig på Ludvika bruk med kommissionären i Stockholms järnväg Severin Bergh samt flyttade med sin man till hufvudstaden. Hon var då endast sexton år. Redan året därpå föddes hennes förste son, sedermera grosshandlaren Severin Bergh, samt två år därefter den sedan namnkunnige konstnären Edvard Bergh. Efter ett tjuguettårigt lyckligt äktenskap vardt fru Bergh änka 1846.

*

Ett lärarinnemöte kommer att hållas i Göteborg den 12 instundande augusti, dagen efter allmänna folkskollärareméotets afslutande. Den vid lärarinnemötet i Jönköping förliden sommar för mötets anordnande utsedda bestyrelsen sammanträdde under påskveckan i Göteborg och utsåg därvid till bestyrelsens ordförande folkskollärarinnan *Adéle Wetterling* från Jönköping och till sekreterare folkskollärarinnan *Anna Larsson* i Göteborg.

Vid lärarinnemötet är meningen att bilda en allmän svensk lärarinneförening.

*

En seger för de svenska telegrafistskorna. En täflan mellan telegrafister egde den 25 mars rum i Newyork i Hardman Hall, hvilken var fylld till yttersta plats. Täflingarna anställdes på platformen, och genom särskilda s. k. sounders, placerade på vissa mellanrum i salen, kunde hvar och en öfvertyga sig om afsändarens snabbhet. I första täflan, emellan damer, är det oss ett nöje att kunna meddela, att vår landsmaninna miss S. E. Sandberg tog första priset för afsändning. Hon expedierade nemligen 555 ord på 11 minuter och 14 sekunder, således i medeltal 44 och ett halft ord i minuten. Vid mottagningen erhöll miss C. L. White första priset och miss Sandberg andra.

*

Kvinnofrågan i Frankrike. År 1870 var det, om man undantager lärarinnorna, endast 5—6,000 kvinnor i Frankrike, som innehade platser i statens och det allmännas tjänst; nu öfverstiger deras antal 40,000. För närvarande förestå 5,353 kvinnor mindre post- och telegrafstationer, 1,060 kvinnliga telegrafister äro anställda i 21 städer. I 69 städer äro 745 kvinnor anställda vid telefon. Postverket i Paris sysselsätter 845 kvinner, sparbanken 425. Båda dessa verk ämna betydligt öka sin kvinnliga personal och använda kvinnor på nästan alla platser. Posten använder sammanlagdt 8,128 kvinnor; vid järnvägarna äro icke mindre än 24,080 anställda. För öfrigt äro många kvinnor sysselsatta i Frankrikes bank, Comptoir d'Escompte, Crédit Lyonnais etc.

*

»Fosterlandstäflan» i Amerika. Iduns pristäflan har nu vunnit efterföljd i Amerika. Tidskriften Sanning och Frid tillkännagifver nämligen — med Iduns ordalag och villkor — att den anordnar en pristäflan, i hvilken hvarje svensk man och kvinna kan deltaga med sammansättning af ord efter »Fosterland». Täflingspriset utgöres af en gratisresa till Sverige.

Teater och musik.

K. Operan uppförde i söndags »Mignon» med tvänne kvinnliga gäster, som båda bidrogo att förläna föreställningen intresse. Vi behöfva blott nämna deras namn — fruarna *Dina Edling* och *Jungstedt-Linden.* Den förras återuppträdande i en af hennes yppersta glansroller väckte en storm af bifall, som växte i den mån publiken fick klart för sig, att de senaste årens relativa hvila från sceniskt uppträdande ej på minsta vis betagit den framstående konstnärinnans spel eller sång något det minsta af deras intagande färg och fulländning — snarare tvärtom. Fru Lindens humoristiska och friska Fredrik var naturligtvis ock en med stort nöje återsedd prestation.

K. Dramatiska teatern hade åter förliden fredag fyllt sin salong genom lockelsen af ett mer än vanligt värdefullt program. Detta inleddes af *Turgenjevs* kvicka och karaktäristiska lustspel »Arfskiftet», med till det väsendtliga samma rolluppsättning som när det för ett eller annat år sedan senast gafs härstädes. De drastiska typerna väckte stor munterhet, särdeles de oresonligt tvistande syskonen, företrädda af fröken *Åhlander* och hr *Personne*, mellan hvilka den olycklige adelsmarskalken — hr *Bœckström* — utan framgång bjuder till att åstadkomma en uppgörelse. Hr *Hamrin* var också dråplig som den hetlefrade gamle militären.

Härpå följde aftonens stora *clou*, *Molières* »Den girige», i hvilken man efter tvänne decennier fick återse *Knut Almlöfs* klassiskt utmejslade Harpagon, en af den ryktbare skådespelarens allra yppersta skapelser. Den tragiskt gripande patos, som den store komikern vet att breda öfver Harpagons väl i allmänhet som komisk uppfattade figur, ger en underbart verkande relief åt densamma och kan endast betraktas som ett det fullödigaste prof på räckvidden och originaliteten af hr Almlöfs konst. Dånande bifall, hvilket konungen, som närvar, själf ledde, hyllade den utsökta framställningen.

De öfriga rollinnehafvarne trädde så helt i skuggan bredvid denne Harpagon, att vi icke finna något annat att säga om desamma, än att de så temligen inpassade sig i ramen.

— Å samma scen gaf den begåfvade skådespelerskan fru *Anna Sternvall* i söndags en matiné efter ett värdefullt program. I dettas första nummer, *Decourcelles* och *Thibousts* lilla komedi »Jag äter middag hos min mor» hade publiken ett synnerligen godt tillfälle att ånyo en gång ge sin erkänsla åt matinégifverskans eleganta och intelligenta spel. I Sophie Arnaulds roll fingo både den firade sångerskans säkra världsvana och den efter oskrymtad ömhet törstande kvinnans veka känslighet vackra uttryck.

En konsertafdelning följde så med sång af fruarna *Gründer* och *Rundberg* samt hr *Vallenius.* Den sistnämndes finska kosackvisa slog lifligt an, och fru Rundbergs täcka tolkning af de danska visorna, hvilken på sina ställen höjde sig till verklig genialitet, tog alla med storm.

Och på allt detta *Almlöf*-Demoiseau i »De båda döfve» — det vill, som alla veta, säga högtider af skratt. Man troppade också af från den matinén med mer än vanligt briljant aptit till sin söndagsmiddag.

— **Konserternas flöde** under den gångna veckan har varit riktigt vårflodsymnigt, som det plägar i hufvudstaden vid denna årstiden. Hr *Sven Scholander* hade naturligtvis ett proppfullt hus, när han för andra gången bjöd oss sina täcka franska och italienska visor och sina öfverdådiga Bellmanssånger med icke mindre utmärkt guitarrackompagnement. Hr *Johannes Elmblad* tog en annan kväll den finsmakande publiken till sig på en liten högtidsstund, som gästerna sent glömma. En kraft och en glöd af så äkta halt som i hans romansång ha vi sällan tidigare bevittnat. En annan bassångare af verklig rang äga vi i hr *Ragnar Grevillius*, som en afton senare å samma lokal — Vetenskapsakademiens hörsal — äfven skördade välförtjänt bifall för sitt föredrag af tyska romankompositörer, enkannerligen Lachner och Marschner. Han biträddes af fru *Linden* och fröken *Fröding* samt hr *Hugo Alfvén.* Och detta var dock blott en del, af hvad den gångna veckan dukade på sitt musikaliska bord.

En lärarinnas roman.

En svensk kulturbild,

tecknad på verklighetens grund för Idun

af

Algot Sandberg.

(Forts.)

Denna historia verkade obehagligt på Kerstin i många dagar och kom henne delvis att glömma, att hon icke på länge fått bref från Axel.

Ändtligen en eftermiddag kom brefbäraren. Hon läste på kuvertet den välkända stilen och slet brådskande upp konvolutet. Hon läste.

»Min egen Kerstin!

Blygselns rodnad färgar mina kinder, då jag skrifver dessa rader. Icke ett ord har jag ju svarat på dina många, så kära bref. Men jag har känt mig så brottslig gent emot dig. Hur lofvade jag dig icke, mitt älskade barn, att jag genast skulle sända de penningar, som du så kärleksfullt försträckte mig sista gången vi råkades. Rent ut sagdt, har jag knappast kunnat uppehålla mig. Det har varit ondt om lektioner, hittills min nästan enda inkomstkälla. Men jag förlorar ej hoppet! Jag har ju nu fått någon att arbeta för, och den tanken gör mig lycklig midt i alla tråkigheter.

Tyvärr komma vi för den närmaste framtiden att blifva än längre åtskilda. Jag har nämligen från första april fått predikokondition hos prästen Thorell i Åkelösa, långt ner i Kronobergs län. Det är en anställning på ett år minst. Visserligen kommer den något att inverka på min examen, men jag får en praktisk erfarenhet, som senare skall komma mig väl till pass.

Hur mår min älskling? Har det sträfsamt kan jag tro; men vi ha ju, både du och jag, ett gemensamt mål att sträfva till, och det skall göra oss mödan lätt. Sesså, nu är klockan sex, och min enda discipel väntar mig. Jag hinner därför ej mer i afton. Tusen, tusen kyssar från din stackars Axel.

P. S. Jag sänder här pantsedeln på klockan, så att du må kunna sätta om den, tills jag sänder dig penningar. En kyss till.

D. S.»

Ack, hvad brydde sig Kerstin väl om klockan, då hon läste dessa i brådska nedskrifna rader, som ju ytterligare visade henne, hur afhållen hon var af honom. Men att de nu så länge skulle bli skilda åt helt och hållet! Dock, icke knota. Det var ju godt för framtiden. Och ett och ett halft år var ju ändå ingen evighet.

Kerstin var en stor vän af »Svensk Läraretidning», som hon höll för egen del, trots det att kamraterna sade henne, att kyrkoherden Olofsson icke tyckte synnerligen därom. Han ansåg den vara för frispråkig, och när det så kunde bära sig till, lade han alltid ett godt ord för »Folkskolans vän». Den redigerades i en så kristlig anda, sade han. Men Kerstin höll på sin tidning och försvarade den städse. Hvarje lärare och lärarinna borde hålla den, menade hon. Alltid fanns det något att läsa däri. Den var ärlig och sade ifrån, om det också var litet bäskt att ibland höra sanningen.

Så en dag, fram på vårsidan, när hon slagit sig i ro för att läsa sina kära tidning, föllo hennes ögon på en annons, som riktigt kom henne att spritta till. Där stod:

»*Lediga folkskolelärarinnebefattningen i Åkelösa församling, Kronobergs län, sökes inom sextio dagar från den 15 april hos*

Georg Thorell.
Skolrådets ordförande.»

Carl Johansons Möblerings-Affär, Stor utställning och försäljning af alla slags moderna **Möbler, Sängar** och **Sängkläder, Möbeltyger, Mattor,** däribland **Smyrna-Mattor** samt **Gardiner** m. m. Fullständig eller delvis *möblering* och *dekorering af våningar* verkställas stilriktigt

Åkelösa! Och det var där Axel konditionerade, Hon satt länge allvarsam och tänkte. Om hon skulle söka! Men det fanns nog ingen utsikt. Hon var ännu så ung i tjänsten, och säkerligen skulle många bättre meriterade gå henne förbi. Men ändå!

Hon sof oroligt den natten och kom icke till något beslut. Dag efter dag gick, utan att hon kommit öfverens med sig själf. Hon väntade på något . . . något som skulle bestämma henne: ett uppmuntrande ord från Axel, som naturligtvis visste, att platsen var ledig. Men något sådant kom ej, och ej heller ville hon skrifva och fråga honom. Det hade ju varit så naturligt, men hon kunde ej komma sig för därmed. Slutligen led det på tiden.

Nåja, tänkte hon. Jag försöker. Kunde jag få en ordinarie plats på landet, där lefnadskostnaderna ej äro så dyra, kunde jag spara mycket. Och det bestämde henne slutligen.

Hon gick till skolrådsordföranden för att begära ett tjänstgöringsbetyg.

»Ämnar fröken flytta?» frågade kyrkoherden.

»Söka åtminstone,» sade Kerstin leende.

»Men det tror jag är dumt. Nästa år blir platsen här ordinarie, det har jag föresatt mig och då . . .»

»Tack, herr kyrkoherde, men jag vill försöka min lycka.»

Kerstin fick ett utomordentligt vackert tjänstgöringsbetyg och med detta jämte ett liknande från Grästorp sökte hon platsen i Åkelösa.

Ett par veckor efter ansökningstidens utgång fick hon ett bref från prosten Thorell, däri han vänligen bad henne skicka sitt porträtt. »Det kan ju synas oväsentligt nog, till och med löjligt,» skref han, »men skolrådet håller därpå.»

Kerstin efterkom naturligtvis hans begäran, och någon tid därefter fick hon underrättelse om, att profdag var utsatt till början af september.

Hon skulle alltså resa långt bort för att profva, kanske med föga utsikt att få platsen. Det blef en dyr resa, men det kunde ej hjälpas. Det var nu en gång så, att sådant kunde åläggas fattiga lärare och lärarinnor, och ville hon komma med på förslaget, måste hon, som de andra, underkasta sig denna kännbara uppoffring. Och hon längtade att få råka Axel. Naturligtvis hade hon underrättat honom om, att hon sökte, och han hade helt kort svarat henne, att han visste det. Hans bref hade, sedan han lämnat Upsala, varit än mera sparsamma än förut. Men det älskande hjärtat fann alltid ursäkter för honom, och när någon gång några rader kommo, fanns det alltid i dem något ord, som höll henne skadeslös för missräkningen.

Under sommaren lyckades Kerstin få anställning som guvernant på ett majorboställe, som låg en mil utanför staden. Hon var lycklig däröfver, ty med den lilla lön hon erhöll, kunde hon sedan bestrida kostnaderna för profresan.

Då hon anlände till den station, där hon skulle stiga ur för att med skjuts fortsätta den korta vägen till Åkelösa, stod Axel på perrongen. Det var visserligen inte mer än åtta månader sedan hon såg honom, men hon hade så när ej känt igen honom. Han hade lagt sig till med helskägg, hade blifvit fet, och den, som icke såg honom med Kerstins ögon, skulle ha sagt, att han var typen för en riktig bondkaplan.

Hans sätt var något besväradt, när han hälsade på henne, så att Kerstin halft förundrad, halft ängslig såg på honom.

Då de gingo bort till skjutsen, som han bestyrt om — Kerstin skulle under uppehållet i Åkelösa bo hos skolläraren — sade han:

»Du undrar väl på mitt uppförande på sista tiden, men jag vet, att du inte tänker illa om mig. Ser du, Kerstin, man måste vara klok, och när jag kom hit, såg jag genast, hur landet var beläget. Prosten har en dotter, en trettiårig, fyllig skönhet, som tycks ha till specialitet att svärma för faderns predikobiträden, i hopp att någon skall fastna för henne. Här är en framtidsplats, och sköter jag mig rätt, kunna både du och jag få nytta däraf. Därför har jag icke velat stöta bort den ljufva Anette.»

Kerstin ryckte till. Axel Filén fortfor skrattande: »Du skall inte svartsjuk, liten, när du får se henne. För öfrigt vet du nog, hvem som tagit mitt hjärta. Men ser du, här gäller att sköta sina kort väl, låta den sköna hoppas så länge. Jag arbetar väldeliga, skall snart nog ta min examen, och när så gubben för kära dotterns skull hjälpt mig fram, då skola de allt göra stora ögon, när de få se, hvem som Axel Filén hemför som brud under det låga komministertaket. Naturligtvis har ingen en aning om, hvad vi äro för hvarandra, och ingen här får heller veta det. Hur är det,, liten, du förstår mig ju?»

Ja, hon förstod nog, men hon kände sig så beklämd, och hon önskade nu, att hon aldrig sökt denna plats. Om Axel ändå skrifvit till henne härom.

»Jag vågade det inte, fruntimren i prostgården hålla en förfärlig kontroll öfver alla bref, som gå och komma.» (Forts.)

Tänken på Iduns skollofskoloni!

De minsta bidrag mottagas tacksamt. Ingen, som något kan offra, skall draga sig undan — det är vår vissa öfvertygelse.

Men vårdagarne förflyga fort, och inom kort är sommaren här. Insänden därför, ärade läsarinnor, ***oförtöfvadt*** edra bidrag till *Redaktionen af Idun, Stockholm, i postanvisning eller postsparmärken* (*ej frimärken*). Vid försändelsen bör *tydligt angifvas*, att densamma är afsedd för »*Iduns skollofskoloni*».

Alla inflytande bidrag redovisas i Idun.

Redaktionen.

Innehållsförteckning.

Hildegard Werner. (Med porträtt.) — Ett samtal; af *Tant Ann.* — Kvinnornas världsutställning; brefkort till Idun från *Signe Ankarfelt.* — Iduns »Chicagotåg». — Brytning; skiss af *Anna Knutson.* (Slut fr. föreg. n:r.) — »Det är hälsosamt»: Vanorna. — Möblernas tyranni; af *Ellen Bergström.* — En banad väg; poem af *Snorre.* — Kvinnliga trädgårdsmästare. — Iduns romanbibliotek. — Ur notisboken. — Teater och musik. — En lärarinnas roman; en svensk kulturbild, teckned på verklighetens grund för Idun af *Algot Sandberg.* (Forts.) — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

På minnenas altare flammar
den eld, som från fäderna stammar
och hvilken än vårdas af oss.
Att kärlek till fädernas minne
än lefver i ättlingars sinne,
förnims i dess flammande bloss.

En sådan minnenas flamma
mitt hela ock är. Och densamma
vi känna väl enhvar igen.
Den gladt oss i barndomsåren,
den lyst oss i ungdomsvåren,
och värmer i åldern oss än.

Hvad den för betydelse eger?
Ett budskap om ljusets seger,
en vårglädjens härold den är.
Dess namn sjuttondeladt hörs ljuda.
Det tusentals skatter ses bjuda,
bland dem vi då utvälja här:

Hvem stolt uti hågen, seglande
och sig uti vågen speglande,
alltjämt är en ståtlig syn.
Och hvem sig helt sakta sänkande,
men dock till det sista blänkande,
sjönk ned bakom skogens bryn.
Tjusande barn vid naturens bröst.
Susande vind med melodisk röst.
Brusande stämma i kulen höst.

Ett lifligt och raskt musicerande,
för ungdom elektriserande.
Ett hem under människotak.
En gudstjänst hos katolikerna.
En växtsläkt med hem i tropikerna.
Hvad ytterst är prydnadssak.
Lenande medel i läkarens hand.
Tjänande broder vid hafvets rand.
Enande länk ifrån strand till strand.

Hvari blommor stå prunkande.
Hvem alltid i våg är sjunkande.
Tre slag utaf Floras barn.
En skyddande sak och täckande.
Hvem syns öfver ån sig sträckande?
En drifkraft för såg och kvarn.
Rinnande vatten på Sveas jord.
Brinnande ljus — dock aldrig på bord.
Vinnande, segrande hjältar i nord.

En del af ett djur, som är bräkande.
Hvem står för ditt öga pekande
på människans slutliga hamn?
En forntidsfest, till hvars hållande
en nordisk konung blef vållande.
Bland helgonen sök hans namn.
Finare titel med feminin klang.
»Grinare» — enligt ett ord som fått svang.
Ginare väg — såsom barn man den sprang.

Två djur, blodtörstiga, springande.
Den del, som de hafva svingande.
Ett rofdjur i högan loft.
Hvarpå det ju helst är kalasande.
Af silke ett tyg som är frasande.
En son utaf jordens stoft.
Krossande, slukande individ.
Frossande snyltgäst i sommartid.
Blossande världar i rymden vid.

Just Öland karaktäriserande.
Ett namn för Egyptens regerande.
Hur står man vid vännens graf.
Ett träd symboliskt och — kryddande.
Ett ämne, nyttigt och skyddande.
Tre variationer däraf.
Svalkande del utaf sommarens dag.
Skalkande pys, som det sägs — hvad vet jag.
Halkande — hvad man kan sätta för slag.

En skog, som man ser vid ströndernа.
Hvad endast bäres på händerna.
Säg, hvad slags ost man kan få.
För farten ibland något hindrande.
En sjärna, jordisk och glindrande.
Af högre slag åter två.
Stödjande sällskap på farlig stråt.
Dödande gäst allt emellanåt.
Flödande tårar — en himmelsk gråt.

Byggnad från fordom stående.
Till hvad hvar människa är gående.
Ett ginungagap i smått.
Ett medel så ljufligt och lisande.
I geometrien bevisande.
Hvad hästen har fått på sin lott.
Klingande vacker friluftsmusik.
Svingande fågel kring fjärd och vik.
Stingande tingest, som nu är antik.

Till hvad kan behöfvas en redare?
Och hvem ju behöfver en ledare.
En väfnad, kan sömmas också.
Ett medel, som användes gnidande.
Hvad blir af ett hastigt glidande?
Hvad reser sig högt mot det blå?
Tjutande jägare — grym barbar.
Gjutande — hvad man till bildstoder har.
Slutande säger jag: Au revoir!

F. M. C.

Triangelgåta.

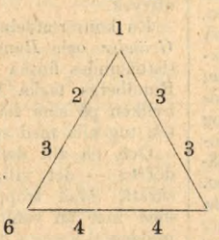

Siffrorna omkring triangeln skola utbytas mot bokstäfver, så att 1, 2, 3, 6 bilda namnet på ett husdjur i södern, 1, 3, 3, 6 ett siffertal oeh 6, 4, 4, 6 ett flicknamn.

Dodo.

Ordgåtor.

I.

Af 3 bokstäfver bildas 4 ord: 1) Något af det dyrbaraste vid äga i världen. 2) Finnes öfverallt. 3) Något »nedåtsträfvande». 4) En mytologisk gudomlighet.

II.

Af 5 bokstäfver bildas 5 ord, som hvar för sig innehålla alla bokstäfverna: 1) En stad. 2) Något söndrigt. 3) En vätska. 4) Ett verb. 5) Något »uppåtsträfvande».

A. B. C.

Lösningar.

Logogryfen: Stenografin; Tor, Eros, stearin, Argo, noga, ris, Nora, Aten, Rosa, Annie, Tora, Sofia, Nina, Agnes, Fina, Stina, Greta, etsa, Stenia, Nero, gris, stia, ister, sten, ans, rita, gran, Ane, saft, te, arf, stare, Gosen, ostra, safir, granit, graf, Arno, Etna, is, frost, fnas, gret, Tore, Ernst, Arne, Anton, Einar, rof, os, gren, Aster.

Charaderna: I. Räfsax. II. Skydrag.

Fantasigåtan: La Fontaine, Bulwer, Scott, Staël, Liebig.

Räknegåtan:

1	2	3	1	2	3
2	3	4	2	3	4
3	4	5	3	4	5
1	2	3	1	2	3
2	3	4	2	3	4
3	4	5	3	4	5

Prima Tvätt-Tvål, den bästa i handeln förekommande tvålsort och därjämte det mest praktiska och ekonomiska reningsmedel för tvättning af kläder. Försäljes hos de flesta specerihandl. såväl i stänger som utstämplad i stycken om 400, 200 o. 100 gram. Försäkrar ment vår firmas namn. Efterse att tvålen är stämplad med Hylin & C:is, ty endast då garanteras för, att den är utgången från vår fabrik. Hylin & C:is Fabriks-Aktiebolag 31 Östermalmsgatan 31 Stockholm.

VÅRKAPPOR. Nu inkommet fullständigt sorteradt lager i allra modernaste façons och till billigaste pris i Stockholm hos 44 A. Lamberg, Vesterlånggatan 44